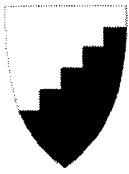

330.00

 Nome kommune	Høringsnotat til ny barnehagelov		
	2004/04169 Arkivsaknr: 2003001648 - 013		
	Jnr.:	Arkiv	Saksbehandler
	2004008126	A10 &00	Helge Støren
Forvaltn. organ:	Dato		Sak nr.
Oppvekst og omsorgsutvalget	29.11.2004		068/04

Innstilling fra rådmannen:

Nome kommune finner en rekke positive trekk i utkastet til ny barnehagelov. Bl. a. er det positivt med en avklaring av rollefordelingen mellom staten, kommunens og barnehageeier. Følgende synspunkter anføres spesielt:

1. Formålsparagrafen bør være slik at både kommunale og private barnehager kan være livssynsnøytrale.
2. Beskrivelsen av barnehagens innhold gir en god balanse mellom hensynene til å ivareta omsorg, oppdragelse og læring.
3. Det er riktig å ta med barns rett til medvirkning i loven, men praktiseringen av denne retten må skje slik at barna føler trygge rammer og har stabile voksne å forholde seg til.
4. Opphevelse av en søkers rett til godkjenning gir kommunen en planleggings- og styringsmulighet som ivaretar hensynet til god ressursutnyttelse både i kommunen og hos andre barnehageeiere.
5. Det er ønskelig at arealnormer fortsatt brukes, slik at barnehageeier ikke fristes til å ta inn flere barn enn ønskelig.
6. Det er ønskelig med klare utdanningskrav til styrer og pedagogiske ledere. Normen for antall barn per førskolelærer bør ikke svekkes.

29.11.2004 OPPVEKST OG OMSORGSUTVALGET

Elin B. Hovland, SV, la fram forslag om at Formålsparagrafen bør vise til kristne og humanistiske grunnverdier og det å vise toleranse og respekt for andre religioner og livssyn.

Miklos Vassanyi, H, la fram forslag om å opprettholde departementets forslag til formålsparagraf uendret.

Avstemming:

Pkt 1: Rådmannens forslag ble forkastet med 4 mot 3 stemmer.

Elin B. Hovlands forslag ble satt opp mot Miklos Vassanyis. Elin B. Hovlands forslag ble vedtatt med 5 mot 2 stemmer.

Resten av rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

OO-068/04 VEDTAK:

Nome kommune finner en rekke positive trekk i utkastet til ny barnehagelov. Bl. a. er det positivt med en avklaring av rollefordelingen mellom staten, kommunen og barnehageeier. Følgende synspunkter anføres spesielt:

1. Formålsparagrafen bør vise til kristne og humanistiske grunnverdier og det å vise toleranse og respekt for andre religioner og livssyn.
2. Beskrivelsen av barnehagens innhold gir en god balanse mellom hensynene til å ivareta omsorg, oppdragelse og læring.
3. Det er riktig å ta med barns rett til medvirkning i loven, men praktiseringen av denne retten må skje slik at barna føler trygge rammer og har stabile voksne å forholde seg til.
4. Opphevelse av en søkers rett til godkjenning gir kommunen en planleggings- og styringsmulighet som ivaretar hensynet til god ressursutnyttelse både i kommunen og hos andre barnehageeiere.
5. Det er ønskelig at arealnormer fortsatt brukes, slik at barnehageeier ikke fristes til å ta inn flere barn enn ønskelig.
6. Det er ønskelig med klare utdanningskrav til styrer og pedagogiske ledere. Normen for antall barn per førskolelærer bør ikke svekkes.

(Oppvekst- og omsorgsutvalget gjør endelig vedtak).

Kopi av saksutredning med vedtak sendes:

Det kongelige barne- og familiedepartement

 **NOME
KOMMUNE**
01/12-04 *Kari Johansen*

Dokumenter i saken:

- 1 11.11.2004 Høringsnotat om ny barnehagelov

Dokumentene i saken er tilgjengelige ved servicekontoret i rådhuset.

Faktiske opplysninger

Barne- og familiedepartementet har sendt ut et høringsnotat om utkast til en ny barnehagelov med høringsfrist 10. januar 2005. Denne skal avløse barnehageloven av 5. mai 1995.

Lovutkastet tar sikte på å bidra til en ryddig ansvarsfordeling mellom stat, kommune og barnehage. I denne ansvarsfordelingen tas det sikte på i minst mulig grad å legge bindinger på kommunens måte å løse oppgavene på.

Lovutkastet har som bakgrunn at vi nærmer oss full barnehagedekning i Norge. Det medfører at enkelte bestemmelser i loven fra 1995 ikke passer.

Departementet nevner spesielt seks områder hvor den nye loven skiller seg fra den gamle:

1. Beskrivelsen av innholdet i barnehagen
2. Barns rett til medbestemmelse blir synliggjort
3. Plikten til å søke godkjenning gjelder flere virksomheter
4. Reglene for kommunens behandling av godkjenningssøknader foreslås endret
5. Bestemmelsen om rett til prioritet ved opptak utvides
6. Fylkesmannens tilsynsoppgaver endres.

Dessuten foreslås det endringer i

7. reglene for arealnormer og
8. krav til personalets utdanning.

Gjennomgang av formuleringer og innhold i forslagene til endring tas under avsnittet om vurdering.

Vurdering

Også i den nye loven legges det til grunn at kommunen både har oppgaver som barnehageeier og barnehagemyndighet. Det påpekes at dette kan medføre rollekonflikter, spesielt for kommuner som både har private og kommunale barnehager.

Flertallet på Stortinget har gitt regjeringen i oppdrag å komme med forslag om at driftstilskuddet til barnehager innlemmes i inntektssystemet fra 1. januar 2006. Gjennom en fem års nedtrapping skal de øremerkede tilskuddene innlemmes i rammeoverføringen til kommunen. Dette innebærer at kommunene får ansvar for finansieringen av tjenesten og staten tilfører midlene gjennom inntektssystemet. Som hovedregel skal kommunen sørge for at barnehagene, uavhengig av eierskap, får dekket kostnader til drift som ikke dekkes av foreldrebetalingen. Denne plikten begrenses oppad til å sørge for lik offentlig finansiering som i en tilsvarende kommunal barnehage.

Formålsparagrafen foreslås uendret.

§ 1. Formål

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

Barnehagen skal hjelpe til med å gi barna en oppdragelse i samsvar med kristne grunnverdier.

Eiere av private barnehager kan i vedtektene bestemme at andre ledd ikke skal gjelde. Private barnehager og barnehager eiet eller drevet av menigheter innen Den norske kirke, kan i vedtektene fastsette særlige bestemmelser om livssynsformål.

I notatet påpekes det at begrepet "kristne grunnverdier" er fortolket til å inneholde to hovedelementer: Kristne etiske normer som ærlighet, toleranse, rettferdighet, tilgivelse og lignende og den kristne tro og lære.

Skole- og barnehagesjefens mener at denne paragrafen er uheldig formulert i et samfunn med stadig flere mennesker som er medlemmer av andre trossamfunn eller som ikke er medlem av noe trossamfunn. I paragrafen ligger indirekte en tilskyndelse til å opprette private barnehager som er livssynsneutrale, for dem som ønsker slike barnehager. Hvis private barnehager har denne muligheten, er det underlig at ikke også kommunale barnehager kan ha det.

Innholdet i barnehagen beskrives mer detaljert i utkastet til den nye loven:

§ 2. Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk tilrettelagt virksomhet.

Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver og på den måten skape et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltakelse i et demokratisk samfunn.

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse og forståelse for bærekraftig utvikling. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi stort rom for barns egen kulturskaping, og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagetilbud for samiske barn skal bygge på samisk språk og kultur.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Skole- og barnehagesjefen mener at innholdsparagrafen i utkastet til ny lov på en hensiktsmessig måte legger vekt på at barnehagen er et sted hvor det foregår læring. Balansen mellom dette og vekten på omsorg og oppdragelse synes vel ivaretatt.

Utkastet til ny lov har en egen paragraf som fastslår barn rett til medvirkning.

§ 3. Barns rett til medvirkning

Barn i barnehagen har rett til å uttale seg om sitt syn på barnehagen innenfor barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Skole- og barnehagesjefen mener det er riktig å ta med en bestemmelse om barns medvirkning men vil understreke at det er de voksnes ansvar å sette grensene for denne

medvirkningen og å ta de nødvendige beslutningene. Det er tvilsom pedagogikk tilsynelatende å gi barna valg, der den voksne likevel må ta avgjørelser uavhengig av de synspunktene barna kommer med.

Når det gjelder foreldrenes medvirkning, presiseres det i § 4 at barnehageeier skal sørge for at saker av viktighet forelegges samarbeidsorganene. Skole- og barnehagesjefen mener at dette er viktig, både for det gode samarbeidets skyld og for å få best mulig drift av barnehagene.

§ 6 omtaler godkjennelseplikten. Endringen her er at virksomheter som mot godtgjøring gir tilsyn og omsorg for små barn, med fem (ti) barn under (over) 3 år skal ha godkjenning, hvis *minst ett* av barna har en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer.

§§ 7 og 8 omtaler kommunens plikter som barnehageeier og som barnehagemyndighet. Barnehageforliket i Stortinget har ført til nye og store oppgaver for kommunen, bl. a. å sørge for et tilstrekkelig antall plasser. I notatet listes det opp følgende arbeidsområder for kommunen:

- godkjenne barnehager
- føre tilsyn med og gi veiledning til alle godkjente og godkjenningspliktige barnehager
- sørge for en økonomisk likeverdig behandling av alle godkjente barnehager i forhold til offentlige tilskudd
- forvalte de statlige tilskuddene til private barnehager
- sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser i kommunen
- ha ansvar for å legge til rette for en samordnet opptaksprosess
- gi midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet
- gi midlertidige dispensasjoner fra forskrift om pedagogisk bemanning
- godkjenne bemanningsplan for nattåpne barnehager og individuell godkjenning av personer som arbeider i barnehagen på nattid
- bestemme at det kan kreves politiattest "også for andre som regelmessig oppholder seg i barnehagen"
- motta politiattest fra eier som selv skal arbeide i barnehagen
- sikre at fortrinnsretten for barn med nedsatt funksjonsevne oppfylles og
- sikre at barnehager for samiske barn i samiske distrikt bygger på samisk språk og kultur.

I utkastet foreslås det dessuten å lovfeste at kommunen skal opprette og føre register til bruk for trygdekontorene i forbindelse med kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte. Dette er en oppgave som kommunen allerede har.

I § 9 begrenses fylkesmannens ansvar til ikke lenger å føre tilsyn med den enkelte barnehagen. Det skal kommunen gjøre. Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunen utfører de oppgavene den som barnehagemyndighet er pålagt. Skole- og barnehagesjefen mener at dette er en grei ansvarsfordeling.

I § 10 foreslås det en interessant endring. I gjeldende lov står det i første avsnitt:

Virksomheter som tilfredsstillter gjeldende krav til barnehage har rett til godkjenning.

I utkastet til ny lov er dette avsnitt forandret til følgende tekst:

Kommunen avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold jfr. §§ 1 og 2.

I drøftelsene om søkerens rett vises det til at situasjonen i kommunen blir endret, når det er oppnådd full barnehagedekning. Muligheten til samordning blir viktigere etter hvert som man nærmer seg full behovsdekning.

I drøftelsene vises det bl. a. til friskolelova, hvor det står at:

Retten til godkjenning gjeld berre dersom etableringa av skolen ikkje vil medføre vesentlege negative følgjer for vertskommunen. ...

Skole- og barnehagesjefen mener at det er riktig at retten til godkjenning faller bort. Overetablering og en uhensiktsmessig barnehagestruktur vil være til ulempe for alle barnehageeierne. Spesielt ille vil det være for kommunen som vil kunne få store økonomiske uttellingar som følge av mange uhensiktsmessige enheter.

I utkastet til § 10 foreslås det dessuten at følgende avsnitt i gjeldende lov fjernes:

Ved godkjenningen fastsetter godkjenningsmyndigheten barnas leke- og oppholdsareal. Det kan settes begrensninger når det gjelder barnas alder og deres daglige eller ukentlige oppholdstid.

Begrunnelsen er at departementet ønsker en enklere lov. Det synes som om departementet ikke regner det som realistisk at forventningene stilles lavere enn de i veiledningen anbefalt 4 m² per barn over 3 år og noe større areal for de yngste. Skole- og barnehagesjefen deler dette synet. Imidlertid kan det i noen situasjoner være et press på barnehagen for å ta inn flere barn. Da vil det være greit å ha begrensninger i antallet barn som den enkelte barnehagen kan ta inn.

I § 18 foreslås det fire forskjellige formuleringer. Spørsmålet er om det skal stilles utdanningskrav til deler av personalet og om det skal være et maksimalt antall barn per årsverk med førskolelærerutdanning eller tilsvarende.

Skole- og barnehagesjefen mener at det er viktig å fastsette kvalifikasjonskrav både til styreren og til de pedagogiske lederne. Det kan være fornuftig å sidestille førskolelærerne med andre som har en treårig pedagogisk utdanning på høgsolenivå med et tillegg på 60 studiepoeng (ett år) videreutdanning i barnehagepedagogikk. På samme måte som førskolelærere nå kan ta videreutdanning for å arbeide i grunnskolen, kan dermed grunnskolelærere ta videreutdanning for å arbeide i barnehagen.

Tallet på barn over 3 år per førskolelærer er nå maksimalt 18. Det vurderes om denne normen skal fjernes, beholdes, eller eventuelt endres til færre barn enn 18. Skole- og barnehagesjefen finner det ønskelig å øke tallet på førskolelærere, slik at dette tallet blir omtrent lik tallet på assistenter. I så fall ville det være ca 12 barn for en førskolelærer og en assistent.

Oppsummering - konklusjon

Utkastet til ny barnehagelov er en tilpasning til en situasjon som går mot full barnehagedekning. Noe kommune finner en rekke positive trekk i utkastet. Bl. a. er det positivt med en avklaring av rollefordelingen mellom staten, kommunens og barnehageeier. På enkelte punkter bør man imidlertid være tilbakeholden med endringer.

Ulefoss, 16.11.2004

Rådmannen